

цитѣ на общинитѣ още не сж публикувани. Дори и по околии не бихме били въ състояние да изпълнимъ тази си работа, ако не бѣ ни се притегла на помощъ Главната дирекция на статистиката, която любезно ни представи съответнитѣ материали, възъ основа на които можахме да направимъ своитѣ изчисления. За всичко това считаме за свой приятенъ дългъ да изразимъ тукъ искрената си благодарностъ къмъ нашето статистическо ведомство.

Като пристъпваме сега къмъ проучване на земеделското ни стопанство по околии, преди всичко, и по отношение на околитѣ ще трѣбва да изпълнимъ всичката оная работа, която изпълнихме по отношение на окръжитѣ. Помѣстена на стр. стр. 346—357 таблица № 16 ни дава цифрения материалъ за броя на стопанствата и за площта имъ въ декари въ всѣка една околия, както въ абсолютни, тъй и въ относителни величини. Последнитѣ се стремятъ да охарактеризиратъ значението на всѣка категория земеделско стопанство въ околията въ сравнение съ цѣлото земеделско стопанство на сжщата околия отъ съответния окръгъ, въ който околията влиза като съставна часть, и отъ цѣлото Царство. Сжщо тъй е изчисленъ и срѣдниятъ размѣръ на земеделското стопанство отъ всѣка категория земеделско стопанство въ всѣка околия.

Колко голѣмо е фактически наблюдаващето се разнообразие въ земеделското стопанство на отдѣлнитѣ околии става ясно, като разположимъ всички околии въ известенъ редъ. За критерий на такова подреждане на околитѣ вземаме срѣдниятъ размѣръ на едно земеделско стопанство въ всѣка околия. Тогава получаваме за реда: цѣлото земеделско стопанство, селско и градско. Околитѣ сж подредени въ редъ съ постепенно намаляващъ се срѣденъ размѣръ на едно земеделско стопанство, както е дадено таблица № 17, на стр. 358.

Виждаме, че едни околии нѣколко пѣти надминаватъ други околии по срѣдния размѣръ на земеделското си стопанство. Тѣй, ако вземемъ крайнитѣ точки на нашитѣ редове, ще установимъ, че срѣдния размѣръ на цѣлото земеделско стопанство въ Самоковската околия (154'8 дек.) е 6½ пѣти по-голѣмъ отъ срѣдния размѣръ за Василиковската околия и че сжщитѣ тѣзи околии въ областта на срѣдния размѣръ на селското имъ земеделско стопанство се намиратъ въ отношение шесть къмъ единица, и, най-после, че почти сжщото това съотношение се запазва и въ областта на градското земеделско стопанство.

Можемъ ли, осланяйки се на цифритѣ на тази таблица, да районираме нашето земеделско стопанство? Струва ни се, на такъвъ единъ въпросъ ще трѣбва да отговоримъ отрицателно, защото такова райониране би заличило сжществуващата диференциация въ отдѣлнитѣ категории земеделски стопанства. За да проникнемъ въ истинската сжщностъ на земеделското ни стопанство, струва ни се,

необходимо е никога да не изпущаме изъ съзнанието си, че въ нашето земеделско стопанство има два самостоятелни типа явления, като селско и градско, и че вътре въ всѣки единъ отъ тѣзи типове има и самостоятелни категории, въ зависимостъ отъ величината на самото стопанство. Отъ тукъ неизбѣжно следва, че географията на разположението на земеделското ни стопанство трѣбва да отражава въ себе си дветѣ тѣзи диференциации и трѣбва да бжде география на много дребното, дребното, срѣдното и едрото селско и градско земеделско стопанство.

За да можемъ да разпредѣлимъ по райони нашето селско стопанство, ще си послужимъ съ относителнитѣ числа, изчислени въ таблица № 16. Тамъ се опредѣля процентното значение на отдѣлнитѣ категории градско и селско земеделско стопанство въ всѣка околия, въ сравнение съ земеделското стопанство на цѣлата околия и съ съответната категория земеделско стопанство на цѣлата държава. Първото относително число опредѣля какво е относителното тегло на дадена категория земеделско стопанство отъ околията въ цѣлото земеделско стопанство на сжщата околия. Второто относително число опредѣля взаимоотношенията между опредѣлена категория земеделско стопанство въ околията и сжщата категория земеделско стопанство въ цѣлия окръгъ. Третото относително число опредѣля сжщото, що и второто, но вече въ границитѣ на цѣлата държава. И тъкмо това, последното, относително число ни е полезно оржие при опита да разпредѣлимъ по райони земеделското стопанство.

И наистина: следъ като опредѣлимъ значението на известна категория земеделско стопанство отъ една околия въ сжщата категория земеделско стопанство въ границитѣ на цѣлата държава, получаваме възможностъ да преценимъ до колко е разпространена дадената категория земеделско стопанство на околията, въ сравнение съ сжщата категория земеделско стопанство въ всички други околии на държавата. При това, за база при построението на отдѣлнитѣ райони земеделско стопанство ни служи по-голѣмата близостъ или отдалеченостъ на фактическото относително число сравнително относителното число, което би се получило, ако отдѣлнитѣ категории земеделски стопанства биха били разпредѣлени повече или по-малко равномерно между всички околии, образуващи цѣлата държава.

Тѣй, като вземаме отдѣлнитѣ категории земеделски стопанства, построяваме таблица № 18—25, на стр. 359—362, въ които е посочено относителното значение на отдѣлнитѣ категории земеделски стопанства въ сравнение съ цѣлия размѣръ на сжщата категория стопанства въ цѣлото Царство. Но като се вземе предъ видъ и обстоятелството, че голѣмата площъ въ декари на всѣка категория земеделско стопанство на отдѣлна околия може да бжде последица не само отъ обстоятелството, че именно тази категория е